

MARTXOAK 8

Emakumeak borrokan, instituzioak entzungor

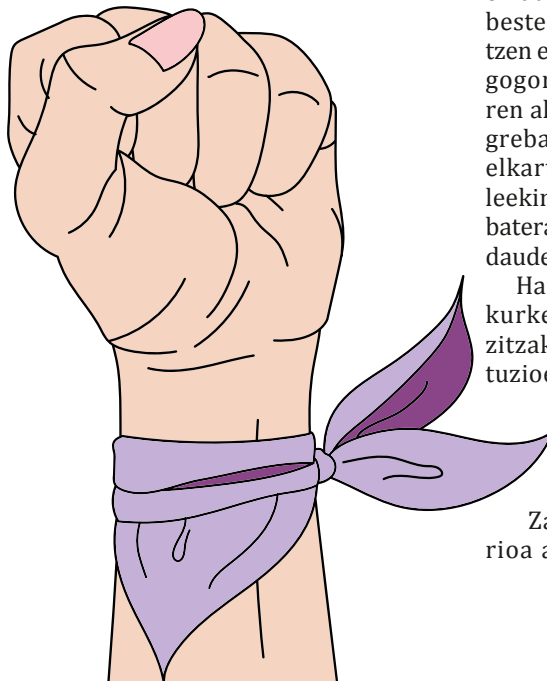
Martxoaren 8a egun garrantzitsua da mugimendu feministarentzat, eta azken urteetako olatuari jarraiki, aurten ere ehunka herri eta hiritako kaleak beteko dituzte emakume langileen eskubideen aldeko aldarriz. Azaroaren 30eko greba orokorraren ildotik, zaintza eskubide publiko eta kolektiboa eskatzeko eguna

izango da Hego Euskal Herrian, baina baita indarkeria matxistaren aurka egitekoa ere, besteak beste. Ipar Euskal Herrian autodefentsa eta antolaketa feministan jarri dute fokua, eta mugimendu feminista indartzeko eta artikulatzeko baliatu nahi dute eguna. Ostiral arratsan izango dira manifestazioak.

 LEIRE ARTOLA ARIN

Martxoaren 8a "ospakizuna baino gehiago borroka eta salaketa eguna da". Euskal Herriko Mugimendu Feministak argi utzi du egunaren helburua. Azken urteetan berebiziko garrantzia hartu du emakume langileen nazioarteko egunak Euskal Herrian ere, eta 2018ko greba egun jendetsutik, aldarri feministak indarrez entzun dira ehunka herri eta hiritan. Aurten ere dei egin dute kalera ateratzera, *Gure bizitzekin negoziarik ez* lelopean, emakume langileen eskubideak, zaintza publiko komunitarioa eta indarkeria matxistaren aurkako borroka aldarrikatzera, besteak beste. Mugimendu Feministaren hiriburuetakoa deialdi nagusiak hauek dira: Baionan 18:00etan Herriko Etxeko plazatik, Bilbon 19:00etan Jesusen Bihotza plazatik, Donostian 18:30ean Antiguako tuneletik, Gasteizen 18:00etan San Anton plazatik, eta Iruñean 19:00etan Antoniutti parketik. Hainbat herritan ere antolatu dituzte manifestazioak.

Azaroaren 30eko greba feminista orokorra mugarri izan zen, eta hala berretsi du Denon Bizitzak Erdigunean plataformak otsailaren 20ko prentsaurrekoan. Azpimarratu dute grebarako sortutako tokiko asanblada ugarik lanean jarraitzen

duela eta Mugimendu Feminista "gogoz eta anbizioz" dagoela: "Asanbladak aktibatu ditu, gogoak indartu ditu, sare batzuk piztu ditu", azaldu du Ainhoa Olaso plataformako kideak. Zaintza publiko eta komunitarioarentz egiteko pausoak ematen jarraitzen dutela ziurtatu dute, besteak beste, tokiko dinamikak sustatzen eta Herri Akordioa zabaltzen. Olasok gogorarazi du Mugimendu Feministaren aliantzak estutzeko balio izan duela grebako lanketak, eta etxeko langileen elkarteekin, sindikatuekin, sexu langileekin zein eragile sozialetako kideekin batera, erabaki guneetan eragiteko prest daudela.

Hain zuzen, instituzioen jarrerari irakurketa negatiboa egin dio Denon Bizitzak Erdigunean plataformak: "Instituzioetatik jaso dugun erantzuna ez da behar genuena izan. Arduratuta gaudenon ahotsa ez dute kontuan hartzen, ez dute greba feminista orokor bat egin izana baloratzen".

Zaintza sistema publiko komunitarioa aldarrikatu zuten A30ean, baina

Olasok dio erakundeek ez dituztela kon-tuan hartu haien eskariak: "Ez zaie inter-resatzen haien politikagintza zalantzan jartzea ezta aldatzea ere. Argi dago zein den gure bizitzen eta kapitalaren artean egiten duten hautaketa".

EMAKUME LANGILEAK, PREKARIZATUTA

M8an instituzioak eta erakundeak inter-pelatzen segituko dute feministek, eta *Gure bizitzekin negoziarik ez* lemapean ardura hartzeko eskatuko dute: "Zori-tzarrez, ez da zaintza logika merkanti-listetan dagoen afera bakarra, bizitzeko oinarritzko behar guztiak daude merkan-tilizatuta; elikadura, etxebizitza, osasu-na... aski da!". EAEn onartutako zaintza ituna kritikatu dute, eta Jaurlaritzari leporatu diote Mugimendu Feministaren

Ipar Euskal Herrian autodefentsa feminista artikulatzera deitu dute, mugimendu feminista indartzeko

"diskurtsoaz jabetzeko saiakera". Jaurlaritzari eta Nafarroako Gobernuari mezua bidali diete, esanez ez dutela itunik nahi baldintza hauek betetzen ez baditu: pub-likazioaz eta pribatizazioaren aurka hitz egitea, baita Atzerriartasun Legea deuseztatzeaz ere, besteren artean. Exi-jitu dute itunak baldintza horiek betetze-

ko "plan eta aurrekontu zehatzak" izan behar dituela.

Sistema kapitalista heteropatriar-kalak emakumeen lan-indarra hainbat modutan esplotatzen duela gogorarazi du Euskal Herriko Mugimendu Femi-nistak: "Enpleguan, lan feminizatueta, baita dohainik eta aitortu gabe egiten ditugun zaintza lanetan ere. Horrek zuzen-ean prekaritatera eta etengabeko zapal-kuntza egoeran bizitzera kondenatzen gaitu". Lanaren banaketa sexuala salatu dute, eta nabarmendu dute emakumeek jasotzen dituztela pentsio baxuenak eta soldata arrakala dagoela. Urtean gizo-nek baino 7.000 euro gutxiago irabazten dituzte andreak Hego Euskal Herrian, 2020ko datuen arabera.

Ipar Euskal Herrian ere lan eta zaintza eskubideen alde altxatzera dei egin du

DANI BLANCO / ARGIA CC BY SA

ECUADOR ETXEA

ECUADOR ETXEA

Baionako Manifeministen Kolektiboak, gutun ireki baten bitartez. Bizitzaren eta lanaren arteko "egiazko balantza" izateko, baliabide "ausartak" eskatu dizkiete erakundeei, esaterako, "etxean den gurasoaren estatusa onartzea gutxieneko hezkuntza soldata baten bidez".

BORROKA FEMINISTA, ZAPALDUTAKO GUZTIEN IZENEAN

Mugimendu Feministak Martxoaren 8a baliatuko du gogorarazteko egoera bereziki zaurgarrian dauden emakumeen eskubideak; Europara migratu behar izan dutenak, eta Atzerriartetasun Legearen ondorioz indarkeria eta arrazakeria jasaten dituztenak, hala nola lan munduan edota indarkeria matxistari dagokionean. Halaber, Israel egiten ari den genozidioa salatzeke probestuko dute eguna, eta Euskal Herritik Palestinara elkartzasuna eta maitasuna helarazteko, "gaurko egunean bereziki emakume palestinarrei".

Baionako Manifeministen Kolektiboak ere borrokara batzeko deia luzatu die "munduko emazte eta zapaldu guztiei": "Norma hausten duzuen guztiak, borroka honetan elkarrekin gaude". Ipar Euskal Herrian autodefentsa eta antolaketa feministan jarri dute fokua, mobilizazioen prestaketa lanetan aritu den Irantzu Idoatek baieztatu duenez. Martxoaren 8a indarrak batzeko abiapuntutzat hartu dute, eta manifestazio ostean eskaintza kulturala emango dute, feministen arteko harremanak sendotzeko asmoz: "Lehen pauso bat izatea espero dugu, mugimendu feminista aktibatzen hasteko maila erregularrean, eta ez soilik Martxoak 8an edo Azaroak 25ean". Idoatek aipi-

marratu du feminista ugari borrokarako "gogoz" daudela, baina jakitun direla ez dutela Hego Euskal Herriko mugimendu feministaren egonkortasunik. Halere, ostiralean manifestazio jendetsua eta zabalago espero dute, kontuan izanda Frantziako Estatuan greba eguna ere badela; intersindikalak ere bat egin du grebarekin. "Lan greba, etxeko lan greba, gorputz greba eta kontsumo greba egingen dugu", gogorarazi dute Ipar Euskal Herriko antolatzaileek.

Hainbat kolektibok hartu dute parte Baionako mobilizazioa antolatzen, ildo eta ideologia anitzekoak, baina Idoatek azpimarratu du garrantzia eman diotela irakurketa komun bat plazaratzeari, nahiz eta "zailtasunak" eta "desberdintasunak" topatu dituzten lanketa horretan: "Denen arteko oreka bilatu da". Argitaratu duten gutun ireki hori borrokara batzeko dei argia da, eta "ahizpa eta burkideei" zuzentzen zataizkie, "elkarrekin altxatzera", autodefentsa feminista artikulatzera.

M8aren harira aldarrikapen zerrenda zabala osatu dute, besteak beste, ondorengo eskatu dute: hezkuntza parekidea, "aukeren berdintasuna bermatzeko eta genero dikotomiarik gabeko edukiak izateko"; gorputz askatasunaren eskubidea izateko, abortu eskubidea "behar den tokian bermatzea", eta laguntza bidezko ugalketa zein antisorgailuak denentzat urrik izatea; indarkeria matxistaren eta feminizidioen egileek erantzukizuna izatea; eta sistema kapitalista neo-kolonial eta arrazista hausteko, Espainia eta Frantziako estatu zapaltzaileek migrazio lege "basatiak" bazterteza. ●

Itaiak, estatu sozialista eraikitzen deia

Itaia emakumeen antolakunde sozialistak ere mobilizazioak iragarri ditu Martxoak 8rako: "Emakume langileen zapalkuntza amaitzeko oinarriak jarriko dituen gizarte sozialista eraikitzen deia". Itaiak ohar-tarazi du gizartea gero eta aurrerakoiagoa dela sinestarazten ari diren arren, emakume langileek zapalduta jarraitzen dutela: "Egiturazko langabezia, etxeko zaintza lanen zama, indarkeria matxista, gure gorputzen objektibizazioa...". Salatu du enpresariak emakume langileen aurkako "esplotazio basatia" egiten dutela.

Gainera, jendartean ere zapalkuntza normalizatuta dagoela gogorarazi dute Itaiako kideek, eta ideia erreazionario eta matxistak zabaldu direla. Azpimarratu dute "indar politiko independentea" hautatzeko beharra dagoela, ikusita "politika instituzional kapitalistek" ez dietela erantzuten emakume langileen interesei, baizik eta boteredunen eta klase ertaineko emakumeen beharrei.

Herri hauten izango dira mobilizazioak: Araban, Gasteizen; Bizkaian, Bilbo, Portugalete, Basauri, Gernika eta Durangon; Gipuzkoan, Mutriku, Donostia, Azpeitia, Azkoitia, Zestoa, Bergara, Irun, Zarautz, Tolosa, Hernani, Urnieta eta Beasain; Nafarroan, Lizarra, Gares, Altsasu, Lakuntza eta Iruñean, eta Ipar Euskal Herrian, Baionan.

itai